

ფიზიკის საგამოცდო ტესტის შეფასების სქემა

დავალეები 1-35-ის პასუხები:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ა				x		x		x	x									
ბ	x													x		x		
გ		x					x			x					x			
დ					x							x	x				x	x
ე			x								x							

	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
ა									x		x				x		
ბ	x							x				x		x			
გ			x							x						x	
დ				x		x											
ე		x			x		x						x				x

ყოველი სწორი პასუხი ფასდება 1 ქულით, ხოლო მცდარი პასუხი - 0 ქულით.

დავალება 36. (5 ქულა)

შეუსაბამეთ ციფრებით დანომრილ ფიზიკურ სიდიდეებს ასოებით დანომრილი ერთეულები და შეავსეთ ცხრილი.

1. ემ ძალა	ა. ჯოული
2. ძალა	ბ. კილოგრამი
3. სითბოს რაოდენობა	გ. ვოლტი
4. სიმძლავრე	დ. ნიუტონი
5. ხახუნის კოეფიციენტი	ე. ვატი
6. ძაბვა	ვ. კელვინი

	1	2	3	4	5	6
ა			X			
ბ						
გ	X					X
დ		X				
ე				X		
ვ						

მიღებული ქულა უდრის სწორი სვეტების რიცხვს მინუს ერთი. სწორი სვეტები ისეთია, როგორც მოყვანილ ცხრილშია. განსხვავებული სვეტები მცდარია.

დავალება 37. (5 ქულა)

ელექტრონი v სიჩქარით შეფრინდა B ინდუქციის მაგნიტურ ველში ძალწირების მართობულად და მოძრაობა დაიწყო R რადიუსის წრეწირზე. e -ელექტრონის მუხტის მოდულია, m - ელექტრონის მასაა, E -ელექტრონის კინეტიკური ენერჯიაა, F -მაგნიტურ ველში ელექტრონზე მოქმედი ძალაა, T -წრეწირზე ბრუნვის პერიოდია. შეუსაბამეთ ციფრებით დანომრილ გამოსახულებებს ასოებით დანომრილი სიდიდეები და შეავსეთ ცხრილი.

1. $\sqrt{2mE}/eB$	ა. v
2. $2E/R$	ბ. B
3. $eBRv/2$	გ. R
4. $2\pi m/eB$	დ. E
5. eBR/m	ე. F
6. $FT/2\pi eR$	ვ. T

	1	2	3	4	5	6
ა					X	
ბ						X
გ	X					
დ			X			
ე		X				
ვ				X		

მიღებული ქულა უდრის სწორი სვეტების რიცხვს მინუს ერთი. სწორი სვეტები ისეთია, როგორც მოყვანილ ცხრილშია. განსხვავებული სვეტები მცდარია.

დავალება 38. (3 ქულა)

45°-ით დახრილ არაგლუვ სიბრტყეზე ძელაკი ჩამოსრიალდა T დროში. სიბრტყე გლუვი რომ ყოფილიყო, ის იმავე ადგილიდან ჩამოსრიალდებოდა T/2 დროში. განსაზღვრეთ ხახუნის კოეფიციენტი ძელაკისა და სიბრტყის ზედაპირებს შორის. ორივე შემთხვევაში საწყისი სიჩქარე ნულის ტოლია.

ამოხსნა:

$$s = \frac{a_1 T^2}{2}, \text{ სადაც } a_1 = g(\sin 45^\circ - \mu \cos 45^\circ).$$

$$s = \frac{a_2 (T/2)^2}{2}, \text{ სადაც } a_2 = g \sin 45^\circ.$$

ამ განტოლებებიდან მიიღება, რომ $\mu = 0,75$.

მოყვანილია გავლილი მანძილის ფორმულები ორივე შემთხვევაში - 1 ქულა;

მოყვანილია აჩქარების ფორმულები ორივე შემთხვევაში - 1 ქულა;

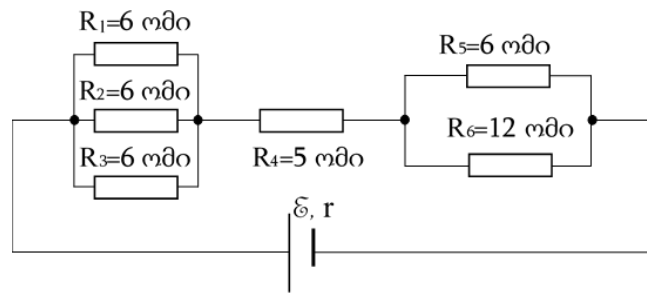
გამოყენებულია გავლილი მანძილების ტოლობა და

მიღებულია სწორი პასუხი - 1 ქულა.

დავალება 39. (5 ქულა)

ნახატზე გამოსახულ სქემაში დენის წყაროს შიგა წინაღობა 1 ომი, ხოლო მასში გამავალი დენის ძალა 3 ამპერია.

განსაზღვრეთ:

- 1) გარე წრედის წინაღობა;
- 2) R_1 წინაღობაში გამოყოფილი სიმძლავრე;
- 3) დენის ძალა R_5 წინაღობაში;
- 4) დენის წყაროს ემ ძალა;
- 5) 1 წამში დენის წყაროს დახარჯული ენერგია.

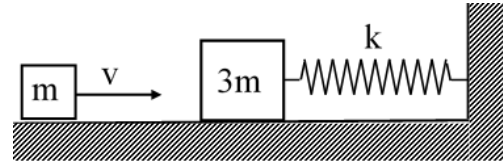
ამოხსნა:

- 1) $R' = \frac{R_1}{3} = 2 \text{ } \Omega$, $R'' = \frac{R_5 R_6}{R_5 + R_6} = 4 \text{ } \Omega$, $R = R' + R_4 + R'' = 11 \text{ } \Omega$.
- 2) $P_1 = I_1^2 R_1 = (I/3)^2 R_1 = 6 \text{ ვტ.}$
- 3) $I_5 + I_6 = I, \frac{I_5}{I_6} = \frac{R_6}{R_5} = 2 \Rightarrow I_5 = \frac{2I}{3} = 2 \text{ ა.}$
- 4) $\epsilon = I(R+r) = 36 \text{ ვ.}$
- 5) $W = I \epsilon t = 108 \text{ ჯ.}$

ხუთი დავალებიდან თითოეული ფასდება 1 ქულით. ვპატიობთ ერთ რიცხვით შეცდომას. არ ვპატიობთ შეცდომას ერთეულში. თუ მომდევნო შეცდომა წინა შეცდომის შედეგია, მას შეცდომად არ ვთვლით.

დავალება 40. (5 ქულა)

3m მასის ძელაკი k სიხისტის ჰორიზონტალური ზამბარით მიმაგრებულია კედელთან (იხ. ნახ.). თავდაპირველად ძელაკი უძრავია, ხოლო ზამბარა არაა დეფორმირებული. ამ ძელაკს ეჯახება და ეწეება ზამბარის გასწვრივ v სიჩქარით მოძრავი m მასის ძელაკი. დაჯახების დრო ძალზე მცირეა, ამიტომ დაჯახების პროცესში ზამბარა ვერ ასწრებს შეკუმშვას. ხახუნი უგულვებელყავით. განსაზღვრეთ:

- 1) ძელაკების სიჩქარე დაჯახების ბოლოს;
- 2) ზამბარას მაქსიმალური შეკუმშვა;
- 3) დაჯახების მომენტიდან რა დროში შეიკუმშება ზამბარა მაქსიმალურად;
- 4) საწყისი ენერჯის რა ნაწილია დაჯახებისას გამოყოფილი სითბოს რაოდენობა;
- 5) რამდენით გათბა ძელაკები, თუ თავდაპირველად მათი ტემპერატურები ერთნაირია, ხოლო მათი ნივთიერების კუთრი სითბოტევადობაა c. ჰაერში სითბოს დანაკარგები უგულვებელყავით.

ამოხსნა:

1) $mv=4mu \Rightarrow u=v/4$ (1 ქულა)

2) $\frac{4mu^2}{2} = \frac{kx^2}{2}$, $x = u\sqrt{\frac{4m}{k}} = \frac{v}{2}\sqrt{\frac{m}{k}}$ (1 ქულა მიუხედავად იმისა, ჩასვა თუ არა u-ს გამოსახულება)

3) $t = \frac{T}{4} = \frac{\pi}{2}\sqrt{\frac{4m}{k}} = \pi\sqrt{\frac{m}{k}}$ (1 ქულა)

4) $E_1 = \frac{mv^2}{2}$, $E_2 = \frac{4mu^2}{2} = \frac{mv^2}{8}$, $Q = E_1 - E_2 = \frac{3mv^2}{8}$, $\frac{Q}{E_1} = \frac{3}{4}$ (1 ქულა მიუხედავად იმისა, ჩასვა თუ არა u-ს გამოსახულება)

5) $Q = 4cm\Delta t$, $\Delta t = \frac{Q}{4cm} = \frac{3v^2}{32c}$ (1 ქულა მიუხედავად იმისა, ჩასვა თუ არა Q-ს გამოსახულება)

დავალება 41. (5 ქულა)

ν მოლი ერთატომიანი იდეალური აირის მდგომარეობა იცვლება კანონით $V^2 = \alpha T$, სადაც V აირის მოცულობაა, T აბსოლუტური ტემპერატურაა, ხოლო α მოცემული მუდმივაა. აირის საწყისი მოცულობაა V_0 , ხოლო საბოლოო - $3V_0$. იდეალური აირის უნივერსალური მუდმივაა R . ერთატომიანი იდეალური აირის შინაგანი ენერგია განსაზღვრება ფორმულით $U = \frac{3}{2} \nu RT$. განსაზღვრეთ:

- 1) α კოეფიციენტის ერთეული საერთაშორისო სისტემაში;
- 2) რამდენჯერ შეიცვალა აირის აბსოლუტური ტემპერატურა;
- 3) აირის წნევის მოცულობაზე დამოკიდებულების $p(V)$ კანონი;
- 4) აირის შესრულებული მუშაობა;
- 5) აირის მიღებული სითბოს რაოდენობა.

ამოხსნა:

1) $[\alpha] = \frac{\text{მ}^6}{\text{კ}} \quad (1 \text{ ქულა})$

2) $\frac{T_2}{T_1} = \frac{V_2^2}{V_1^2} = 9 \quad (1 \text{ ქულა})$

3) $pV = \nu RT, V^2 = \alpha T \Rightarrow p = \frac{\nu R}{\alpha} V \quad (1 \text{ ქულა})$

4) $A = \frac{p_1 + p_2}{2} (V_2 - V_1) = \frac{\nu R}{2\alpha} (V_2^2 - V_1^2) = \frac{\nu R}{2\alpha} (9V_0^2 - V_0^2) = \frac{4\nu R V_0^2}{\alpha} \quad (1 \text{ ქულა})$

5) $Q = \Delta U + A, \Delta U = \frac{3}{2} \nu R (T_2 - T_1) = \frac{3\nu R}{2\alpha} (V_2^2 - V_1^2) = \frac{12\nu R V_0^2}{\alpha}, Q = \frac{16\nu R V_0^2}{\alpha}$

(1 ქულა მიუხედავად იმისა, ჩასვა თუ არა A -ს გამოსახულება)